

වැදි පරිසරය රස ගැන්වූ ජන ගී

වී. පී. විජයපාල විරච්චිත

ජ්‍යෙෂ්ඨ සහකාර ලේකම්

පාරිසරික හා පාර්ලිමේන්තු කටයුතු අමාත්‍යාංශය

ලේඛණ විද්‍යාවක් ප්‍රගුණ නොකරන ලද ප්‍රාථමික ගෝත්‍රයන්හි ජනයා විසින් දුරාතීතයේ සිට පාරම්පරිකව පවත්වාගෙන එන ලද කලා මාධ්‍යයන් හැඳින්වීම පිණිස මෙකල ජන සාහිත්‍යය, ජනකලා යන ව්‍යවහාරයන් භාවිත වෙයි. ජන සාහිත්‍යය යටතේ ජන කතා, සහ ජන ගී හැඳින්වෙන අතර ගෝත්‍රික නැටුම්, වැයුම්, ප්‍රාථමික විත්‍ර හා මූර්ති ආදිය ජනකලා යටතට ගැනේ.

ගෝත්‍රික ජනයා විසින් තම විවේකය ගත කිරීමේ දී තම ගෝත්‍රයේ අතීත විරයන් හා විරච්චියන් පිළිබඳව හෝ තමන්ගෙන් වැළුම් පිදුම් ලබන දේව, යක්ෂ භූත ආදී අධිමාත්‍රුෂියයන් පිළිබඳ භාස්කම් ආදිය ගෙන හැර දක්වන කතා පුවත් කීමෙන් ද, ආගමික පුදපූජා සහ විවාහ වැනි උත්සව හෝ ගෝත්‍රික සටන් අනුස්මරණය කිරීම වැනි අවස්ථා වන්නේ දී අභිනය මගින් කෙරෙන රංගනයන්හිදී කෙරෙන ගායන හා වාදන මගින් යට කී කලාවන් බිහි වන්නට ඇත.

ප්‍රාථමික සමාජයක පවත්නා කලාවන් අතරින් 'ජන ගී' ඉතා වැදගත් තැනක් ගනී. එවැනි සමාජයක වැසියන් විසින් තම ජීවිතය හා ඊට පසුබිම් වූ පරිසරය අතර පවත්නා සබඳතාවය ඔවුන්ගේම ඇසින් දකිනු ලබන ආකාරය එවැනි ගී වලින් පිළිබිඹු වන අතර එම පරිසරය හා ගැටීමෙන් ඔවුන් තුළ උද්දීපනය වන භාවමය අවස්ථාවන් හෙළිකරනුයේ ද එම ජන ගී මගිනි.

ලංකාවේ සිංහල ජාතිය සමග අවුරුදු දහස් ගණනක් තිස්සේ යම් යම් සබඳතා පවත්වමින් වුව ද හුදකලාව ජීවත් වූ වැදි ගෝත්‍රය සතුව

කිසිදු ලේඛන කලාවක් නොතිබීමෙන් පෙනී යන්නේ ඔවුන් මෑතක් දක්වා ම ප්‍රාථමික ජන කොටසක් වශයෙන් ජීවත් වූ බව ය. ඒ නිසා ම ඔවුන් සතු යම් කලාවක් වේ නම් එය මුළුමනින් ම ජන සම්ප්‍රදායය ලෙස හඳුනා ගැනීම නිවරද ය. එවැනි කලාවක් අතුරින් වැදි 'ජන ගී' පිළිබඳව අගය කිරීමකට මෙම ලිපිය යොමු වෙයි.

අතීතයේ දී වැදි ජනතාව ලක්දිව බොහෝ පෙදෙස් වල පැතිරී සිටි සංඛ්‍යාවෙන් විශාල වූ ජන කොටසක් වූ බවට සාධක ඇති හෙයින් ඔවුන් සතුව අතිවිශාල ජන ගී සංඛ්‍යාවක් තිබෙන්නට ඇති වග නිසැකය. නමුත් කාලයාගේ ඇවෑමෙන් ඔවුන්ගේ භූමි ප්‍රදේශය මෙන්ම ජන සංඛ්‍යාව ද හීන වී යාම නිසා අද ශේෂව පවත්නා ජන ගී සංඛ්‍යාව ද ඉතා ස්වල්පයකට සීමා වී ඇති බව පෙනේ.

එසේ වුව ද එම ජන ගී ස්වල්පය තුළින් වුව ද, ස්වාභාවික පරිසරය හා බැඳුණු ඔවුන්ගේ ජීවන රටාව ද ආකල්ප හා සිතුවම් පැතුම් මෙන්ම භාවමය වින්දනය ද හඳුනා ගැනීම අපහසු නොවේ.

සතුන් දඩයම් කිරීම වැදි ජනයාගේ ප්‍රධාන තම ජීවිකා වෘත්තිය බව දන්නා අප තුළ ඇතැම් විට ඔවුන් කෲර, දයා විරහිත, රළු, ගතිපැවතුම් ඇති ජන කොටසකැයි යන හැඟීමක් පහළ විමට ඉඩ ඇත. එමෙන් ම ඔවුන්ට මෙමනිය, කරුණාව, දයානුකම්පාව ආදී ගුණධර්ම පුහුණු කරන ලද කිසිදු ශාස්ත්‍රාචාරයකු ගැන ද අසන්නට නැත. එමෙන්ම එවන් හැඟීම් තම හඳවන් තුළ පවතින බවක් පෙන්වන වචන ද ඔවුහු එදිනෙදා ජීවිතයේ පළ නොකරති. එහෙත් ඔවුන්ට ද අපට මෙන්ම මිනිස් හැඟීම් දැනෙන බව අප විසින් අවබෝධ කරගත යුත්තේ ඔවුන්ගේ ජන ගී තුළිනි.

අප මෙන්ම වැදි ජනයා ද සිය දරුවන් කෙරේ අසීමිත ආදරයක් හා සෙනෙහසක් දක්වති. දරුවන් ගේ සතුට පතා නොදිය හැකි කිසිවක් මව්පියන් සතුට නොතිබිය හැකි ය යන අදහස පහත දැක්වෙන වැදි දරු නැලවිලි ගීතයෙන් කෙතරම් කදිමට ගෙන හැර දක්වයි ද?

අම්මි ලෝලි ලොලොයියා
අප්පි රෝපි රොරොයියා

පැටි මොන්නට ආඩන්නේ
කටුවල බොක්කට ආඩන්නේ
ඒකත් දීපව් පැට්ට.

පැටි මොන්නට ආඩන්නේ
හිරිතල බොක්කට ආඩන්නේ
ඒකත් දීපව් පැට්ට.

පැටි මොන්නට ආඩන්නේ
මුන්දිග කුරියට ආඩන්නේ
ඒකත් දීපව් පැට්ට.

පැටි මොන්නට ආඩන්නේ
බොක්ක කුරේටයි ආඩන්නේ
ඒකත් දීපව් පැට්ට.

පේන පේනං පේන කොටේ මිය කොටාලා
පාන පානං පාන අනේ පැනි පුදාලා
උය උයං උය කොලේ පැනි බෙදාලා
කන්න වරෙව් මාය ලමා කන්න වරෙල්ලා

මුන්දි මරාලා කුර පුවිවලා
කන්න වරෙව් මාය ලාමාලා

අම්මි ලෝලි ලොලොයියා
අප්පි රෝපි රොරොයියා

මෙහි මුල් පද දෙකෙහි නිශ්චිත අරුතක් පැහැදිලි කිරීමට වැදි ජනයා පවා නොදනිති. එය සිංහල ධීවර ජනයා අතර පවතින "හේලි හෙලෙයි හෙලෙයි" යන යෙදුමට සමානව පෞරාණික ගෝත්‍රික ප්‍රාමෝද්‍යය ප්‍රකාශ කරන යෙදුමක් හා බොහෝ දුරට සමාන වේ. එසේ නැතහොත් එය සිංහල දරු නැලවිලි ගීතයන්හි ආරම්භයේ යෙදෙන.

දොයි දොයි දොයි දොයි
බයි බයි බයි බයි

පුතා
පුතා

යන ගී බිණ්ඩයට සමාන "තා නම්" පද ලෙස ද සැලකිය හැකිය. එසේත් නැතිනම් සිංහල දරු නැලවිලි ගීතයක එන.

නූබ අම්මේ කලුම කලුයි - නූබේ අප්පත් කලුම කලුයි
නූබ නලචන මාත් කලුයි - නූබ චිතරක් තල ඵලුයි

යනුවෙන් දරුවා දෙමව්පියන්ට වඩා අගනා වස්තුවකැයි යන අදහස ප්‍රකාශ කරන යෙදුමක් ද විය හැකිය. වැදි ජනයා විසින් අර්ථ විචරණය කරන අයුරු ඊ ළඟ ගී සතරෙහි අරුත මෙසේ ය.

දරුවා හඩන්නේ අයි? කටුවල අල කැමට ය.
ඒකත් දරුවාට දීපල්ලා. දරුවා හඩන්නේ අයි?
හිරිතල අල කැමට ය. ඒකත් දරුවාට දීපල්ලා.
දරුවා හඩන්නේ අයි? හා කුරයකටයි හඩන්නේ.
ඒකත් දරුවාට දීපල්ලා.

ඊ ළඟ සිව්පාද ගී බිණ්ඩය හා දෙපාද ගීතය දරු නැලවිලි ගීතයකට අනුලත්ව ඇතත් එහි අදහස හා ගීයෙහි දැක්වෙන රිද්මය

දඩානේ වැදි පිරිසක්

අනුව දරා නැලවිලි අවස්ථාවකට නොව ඊට වඩා වෙනස් රංගන අවස්ථාවක් නිරූපණය කිරීම පිණිස භාවිතා වූවක් බව පෙනේ. එහි අදහස මෙසේ ය.

"පෙනා කොටසක් බඳින ලද මී වදය කඩා ගෙන (ආවේම්) පාන අත්තේ පැණි දමා උය කොළසෙහි පැණි බොදාගෙන කෑමට මගේ ළමයින් වරෙල්ලා -

ගොතා මරාගෙන (ආවේම්) කුර පුළුස්සා කන්නට මගේ ළමයින් වරෙල්ලා"

පැණි පිරුණු මී වදයක් සොයා ගැනීම හා සතකු සොයා දඩයම් කර ගැනීම එතරම් පහසු කාර්යක් නොවේ. එවැනිකක් ලත් විට එය වැදි පවුලක උපරිම සන්තුෂ්ටියට හේතු වෙයි. එම සතට භුක්ති විදිය භාක්කේ තම ආදරණීය දරු පාටවූන්ට ය. මෙම ගීතය මගින් රංගනයට ලක් කෙරෙන්නේ එවැනි ප්‍රීතිමත් අවස්ථාවක් බව පෙනේ.

දඩයම් පිණිස යාම වැදි ජන ජීවිතයේ ප්‍රධාන අංගයකි. එය පාරම්පරික වාරිත්‍ර වාරිත්‍ර ඇතුළත් කිසියම් ශික්ෂණයකට අනුව සිදුවිය යුත්තකි. ඒ පිළිබඳ අත්දැකීම් හෝ එහි වමන්කාරය කිසියම් උත්සව අවස්ථාවක දී අභිනයෙන් රඟ දැක්වීම පිණිස උපකාරී වන දඩයම් ගීතය මෙසේ ය.

ඒ අම්ම ඒ දෙයියෝ - ඒ අම්ම ඒ දෙයියෝ

උස් මිලලාත් බල බලා - මිටි මිලලාත් බල බලා

උස් දවුටාත් බල බලා - මිටි දවුටාත් බල බලා

යමු නානි යමු කැකුළා - යමු කැකුළි යමු දෙන්නා

කංකුණා ඉදිසිඳො - කබරාවන් ඉදිසිඳො

හොව දික්කා ඉදිසිඳො - බල බලා යමු නානි

පොත්ති වන් ඉදිසිඳො - කඳ අරනි ඉදිසිඳො

කඳ පල්ලි ඉදිසිඳො - බල බලා යමු නානි

පොල්ලාවා ඉදිසිඳො - බොට කඳා ඉදිසිඳො

කළු මඤ්ඤා ඉදිසිඳො - බල බලා යමු නානි

යමු නානි යමු කැකුළා - යමු කැකුළි යමු දෙන්නා

මෙම ගීතයෙහි ද ආරම්භක පාද දෙක මගින් දක්වන අර්ථය පැහැදිලි නැත. ආමන්ත්‍රණය සඳහා වන 'හේ' ප්‍රත්‍යය 'ඒ' වශයෙන් උච්චාරණය වන්නේ තම මෑණියනි, දෙවියනි යන්න එයින් අදහස් වේ. එසේම එය ගීතය ගැයීම සඳහා අවශ්‍ය 'තාලය' ලබා දෙයි.

ඊ ළඟ කොටසින් තම බිරිඳ, (නානි) පුතා (කැකුළා) සහ දුව (කැකුළි) අමතා උස්මිල්ල කැලෑවත් බලමින් ද මිටි මිල්ල කැලෑවත් බලමින් ද උස් දවට කැලෑවත් බලමින් ද මිටි දවට කැලෑවත් බලමින් ද අපි යමු යයි පවසයි. එසේ යන ගමනේ දී ගෝතෙකු (කංකුණා) සිටී ද? මුවෙකු (කබරා) සිටී ද? උරකු (හොවදික්කා) සිටී ද? කියා බලමින් යමු යයි සිය බිරියට පවසයි.

කනමියක් (පොත්ති) තිබේ ද? මියක් (කන්දඅරනි) තිබේ ද? බඹරයක් (කඳපල්ලි) තිබේ ද? කියා බල බලා යමු යයි ද බිරියට කියයි.

ඒ අතරම වනාන්තරය අනතුරුදායක සතුන්ගෙන් ද ගහණය. එබැවින්, කොටියා (පොල්ලාවිවා) ඉදී ද? අලියා (බොට කඳා) ඉදී ද? වලහා (කලුමඤ්ඤා) ඉදී ද කියා බලමින් විපරමින් යමු යයි ද කියයි.

මෙසේ දඩයමේ යන ගමනේ දී වැදි ලිය විසින් කඳක් මත වැනිර සිටින ගොයකු දකියි. උෟච්චින ලෙස සෑමියාට කියයි. සෑමියා තම විදමනෙහි හුරුබුහුටි බව ආයට පෙන්වීමට එය අවස්ථාව කර ගනියි. ගොයාට එකවරම නොවිඳ පළමු හීය පිටට උඩින් යන ලෙස ද දෙවැනි හීය වලිගයට යටින් යන ලෙස ද තුන්වැනි හීය රත් කිහිල්ලේ වදින ලෙස ද විදින ආකාරය බලා ගන්නායි තම බිරිඳට කියයි. මෙම සිදුවීම ගීතයට නගා ඇති ආකාරය මෙසේ ය.

හේ බොල තෙන තෙදි නානේ තෙදි නානා
බොල මුත්තේ කඳ පිට වැනිරිලා - ඕකට ගව්වප කිරි හුරා
ඉව්වම ගව්වන ඊය මුනේ - පිටට පිටො බාලාගා

එත්තම ගව්වන ඊය මුනේ - වොම්බට ලාවන් බාලාගා
එත්තම ගව්වන ඊය මුනේ - කිහිල් වලො වැදි ගන්නේ
ඔයි ඕකයි අර මං කිවේ

ගීය අවසානයේ 'ඔයි ඕකයි අර මං කිවේ' යනුවෙන් තම භාකියාව ගැන උදම් වෙයි.

වැදි ජීවිතයේ සියලු සිදුවීම් වනය පසුබිම් කරගෙන සිදු වෙයි. අඹුසෑම් සෙනෙහස පළ කරන එවැනි යම් යම් සිදුවීම් ද ගීතයට නගනු ලැබ පරපුරින් පරපුරට පැවැත එයි.

සෑමියා සිය බිරිඳ කෙසේ ප්‍රතික්‍රියා දක්වන්නේ දැයි පරීක්ෂා කර බැලීමට බිරිඳට රහසේ උස් දවට ගසකට නැගී සැඟවෙයි. එහෙත් සෑමියාට බිරිඳ ධ්වනිමට නුපුළුවන් වෙයි. ආය දවට ගසේ දෙබලට ඉහළින් සෑමියා ගේ මුහුණ දකියි. ඒ පිළිබඳ සංවාදය මෙසේ ගීතයට නැගෙයි.

හේ බොල තෙන තෙදිනානේ තෙදි නානා - හේ බොල උල්හිටියා
ඔය නං දුරුවේ
දවුටු ගහට ඉපිරි පිටො - රං කුරා මුණක් ජෙතෙන්නා
ඒ මං කවුද කියාලා - ඒ ඔය කිරි හුරයි ඉන්නේ
හේ බොල තෙන තෙදිනානේ තෙදිනානා

එවැනිම තවත් රසවත් සිද්ධියක් ගීතයට නැඟුනේ මෙසේ ය.

කැලිය වැලේ නැගී ලා - රැන්ත පලාගෙන වැටී ලා
ඔයි ඕකයි අර මං කිවේ - හේ බොල තෙන තෙදිනානේ

කැලිය නැමැති වැලකට නැගී මියක් කැඩීමට සෑමියා උත්සාහ කරද්දී එය කඩා වැටීමට ඉඩ ඇතැයි බිරිය

අනතුරු අඟවයි. එය නොතකා ඊට නැගී සැමියා එය කඩාගෙන බීමට වැටුණු ආකාරය භාසාර රසය දැනවමින් බිරිය ප්‍රකාශ කරන අයුරු එම ගීතයෙන් දැක්වෙයි.

නීති විරෝධී ලෙස නම කැලෑ ප්‍රදේශයට ඇතුළු වී දඩයම් කිරීමට පැමිණි වෙනත් යාබද කණ්ඩායමකට අයත් වැද්දන් දෙදෙනෙකු දුටු පිරිසක් ඒ බව නම වැදී නායකයාට පැමිණිලි කරන ලදී. වැදී නායකයාත් සමග එම ස්ථානයට ගිය පිරිස වරද කරුවන් පලා ගිය දිසාව පෙන්වමින් කරන ලද විස්තරය ගීතයට නැඟුනේ මෙසේ ය.

දුනු කොබිබෑ වැල් දුන්න නමාගෙන - ඊතල් අනුරක් දැන දරා ගෙන කුණු ගෝ නඩියෙක් පිට වතුරාගෙන - වේවැල් ඉවගේ පිටට ඵලාගෙන මත්තෙන් පැන්නයි මිලලානා - මෙත්තෙන් පැන්නයි දවුටානා

කොබිබෑ වැල නමා සෑදූ දුන්න රැගෙන අත් දෙකෙහි ඊතල අනුරක් ද ඇතිව ලොකු ගොයකු ගේ මල කුණක් පිටේ එල්ලාගෙන අවුල් වූ හිසකේ පිට දිගට හෙලාගෙන මිලලානා ඔය පැන්නෙන් පැන්නේ ය. දවුටානා මේ පැන්නෙන් පැන්නේ ය. යනු එහි අරුතය.

මේ සියල්ලටම වඩා රසවත් වැදී ගීතයක් ලෙස සැළකිය හැකි පහත දැක්වෙන ජන ගීය අලුත විවාපත් වැදී තරුණියකු සිය පියඹ හා කැටුව යාමට අලුයම කාලයේ දී ඇය අමතන ආකාරය තේමා කරගත් එකක් සේ පෙනේ.

එලිවල පංචිල වෙන්නම් නැනෝ - යන්නට නිදි කිහිදිය කිරි නැනෝ වජපි විලිබිලි කියන කාලට - වටවල කන්දට එපිරි පිටේ වෙල්ලා ඉර කෙදි වි දෙන්නා - විදී ඉර කෙදි විදෙන්නා කාලට එලවැල් කිරි වැල් මල් පිපිලා - කනමෙයි කෝනොයි ආඩන කාලට යන්නට නිදි කිහිදිය කිරි නැනෝ
උබවත් යන්නට වර කිරි නැනෝ - උබවත් යන්නට බොල් පිත් බැරිනම් බිමෙන් යන්නට වර කිරි නැනෝ - බිමෙන් යන්නට බොල් පිත් බැරිනම් දුන්න පිලාවට වර කිරි නැනෝ - දුන්න පිලාවෙන් යන්නත් බැරිනා ඊතල් අනුරට වර කිරි නැනෝ - ඊතල් අනුරේ යන්නත් බැරි නා විතො චුලහො යමු කිරි නැනෝ - විතො චුලහො යන්නත් බැරි නා වඩුනා මීවා ලනු ලා ගා බොල - වඩුනා පිටේ යමු දෙන්නා

සොදුර එළිය වැටී පහත් වී එයි. යන්නට නින්දෙන් අවදිවන්න. සියොතුන් ගී ගයද්දී වටවල කන්දට ඇතිත් දඟකාර ලෙස හිරු රැස් කෙදී විහිදෙයි. හිරු රැස් විහිදෙද්දී එළ වැල් හා කිරි වැල් වල මල් පිපෙයි. කනම් හා මීමැස්සෝ තද දෙති. සොදුර යන්නට අවදි වන්න.

සොදුර, උඩින් යන්නට එන්න. බොල් පිත් නිසා උඩින් යන්නට බැරිනම් බිමෙන් යන්න එන්න. බොල් පිත්තේ බිමින් යන්නත් බැරිනම් දුනු පිලාවට නැගී යන්න එන්න. දුනු පිලාවෙන් යන්නත් බැරිනම් ඊතල කොපුවට එන්න. ඊතල කොපුවෙන් යන්නට බැරිනම්

සිත සුළගේ (පාවී) යමු. සිත සුළගේ යන්නටත් බැරිනම් දඩමීමා ට ලනු ලා ගන්න. අපි දෙන්නා දඩමීමා පිටේ නැගී යමු.

භාෂා ලක්ෂණ

(i) මෙම ගීතයන්හි වචනවලින් බහුතරය ව්‍යවහාර සිංහල භාෂාවට සමාන වේ. අර්ථය අපැහැදිලි ඇතැම් වචන වුවද සිංහල භාෂාවේම ප්‍රාදේශීය ව්‍යවහාරයන් සේ පෙනේ.

උදාහරණ

මොන්නට

මොනවාට යන සිංහල වචනයේ ප්‍රාදේශීය රූපයකි. ඉහළ උච්ච ප්‍රදේශයේ මොනාට, යනුවෙන් ද වෙනත් ප්‍රදේශවල මොකට, මක්කට, මොට ද ආදී රූපවලින් ද යෙදේ. (උදා. දුරස් වන්නට මේ ලෙසින් මොට ද අපි ඉපදුනේ)

කුරිය - කුරේ

'මුත්දිගේ කුරිය' සහ 'බොක්කිකුරේ' යන තත්හි 'ගොයා' ගේ කුරිය සහ භාවාගේ කුරිය ලෙස ඇතැම් වැදී ජනයා අදහස් දක්වති. සිංහල භාෂාවේ 'කුර' යන වචනයේ අර්ථය අනුව ගත් විට මෙම සතුන්, දෙවර්ගයම කුර රහිත බැවින්, එම වචනයෙන් 'ගාතය' අදහස් කෙරෙන්නේ දැයි සලකා බැලිය යුතු ය. එහෙත් ගොයා සහ භාවා වැනි කුඩා සතුන්ගේ මස් 'ගාත්' වශයෙන් නොසැළකේ. මරන ලද සතුන්ගේ මස් දිග තීරු වශයෙන් ඉරා විසලා ගැනීම පැරැණි වැදී වාරිතූ යයි. එම ක්‍රමයට විසලන ලද මුව හා ගෝත මස්වලට මුව කිරි, ගෝත කිරි යනුවෙන් ද, මෝර මාලුවලට මෝර කීලං යනුවෙන් ද සිංහලයන් අතර ව්‍යවහාර වේ.

පැතිරි, පතල, උපකාර, උවහල්, යන තත්හි මෙන් 'ර' ශබ්දයට 'ල' ශබ්දය ආදේශවීමේ රීතිය යටතේ කිරි, කීල ලෙස ද භාවිතා විය හැකි ය. එහි බහු වචන කිරිත්, කීලත් යන ස්වරූප ගනී. වැදී ජනයා විසින් කුර, කුරිය යන වචනවලින් මුල දී අදහස් කරන්නට ඇත්තේ ද මෙම මස් 'කිරි' හෝ කීලං විය හැකි ය. 'මුත්දි මරාලා කුර පුවිලා' යන ගී පදයේ අර්ථය මෙම අදහසට අනුකූල වේ.

වේවැල්

මෙය 'වේ වැල් ඉවගේ' යනුවෙන් හිසකෙස් වලට විශේෂණයක් ලෙස ව්‍යවහාර වේ. සංස්කෘත ව්‍යාකූල - සිංහල - විසවුල් යන වචන වලින් මෙය වැදී බසට 'වේවැල්' කියා

උච්චාරණය වූ සේ පෙනේ. 'අවුල් වූ හිසකේ' යනු අර්ථයයි. 'වේවාල්' නැමැති කටු සහිත වැල් වර්ගයට ද නම සෑදෙන්නට ඇත්තේ 'ව්‍යාකූල' යන වචනයෙන් විය යුතු ය.

දුරුවේ

දොරුව (උල්හිටියා ඔය නැමැති දොරුවේ)
 දොරුව යනු ගැඹුරට හැරී ගිය ගංගාවක දෙපස බැවුම් ප්‍රදේශයයි. දෙගල් දොරුව, දොරුව දෙතිය උදාහරණ වේ.

බොක්කි

හිරිතල බොක්කිට සහ කටුවල බොක්කිට යන තත්හි මෙම වචනයෙන් 'අලය' අදහස් කරන බව වැදි ජනයාගේ පිළිගැනීම ය. එසේම 'බොක්කි කුරේ' යනු භාවාගේ කුරය බව ද ඔවුන්ගේ අදහස ය. ඒ අනුව බොක්කි යනු අලයට ද භාවාට ද යෙදෙන පොදු වචනයක් විය හැකි ද? එසේ නැතිනම් මෙය 'පරිභෝග, උපභෝග, භවභෝග ආදී තත්හි යෙදෙන සංස්කෘත 'භෝග' ශබ්දයේ මුල් ප්‍රකෘත රූපය කින් විකාශනය වූවක් දැයි වැඩිදුරටත් විමසා බැලිය යුත්තකි.

පේනා පේනා ගස් නමැති වර්ගය විය හැකි ය. (උදා. රුසිරු පේනාගොඩ උයනට වැඩියේ ය. පේනා කොටේ යනු එම ගසේ කඳය.

මිලලාන්

මිලල-ආන්=මිලලාන්=මිලලකැල්
 ආන යනු කැලාවය. උදා: දඹ-ආන = දඹාන, හිඹුටු-ආන = හිඹුටාන.

දවුටාන්

දවුටු-ආන් = දවුටාන් = දවුටාන්
 දවුටු හෙවත් දවට කැලා.

රංකුරු මුණ

රං කිරි මුණ, ස්වාමි පුරාණයාගේ මුහුණ යනු අර්ථයයි.

ටොම්බ

වැදි ජනයාගේ අදහස අනුව 'ටොම්බ' යනු වලිගයයි. නිෂ්පත්තිය අපැහැදිලිය. ටොම්බට ලැටින් යනු වලිගයට යටින් යයි කියනු ලැබේ. සිංහල ශබ්ද කෝෂයේ මීට අර්ථ වී ඇත්තේ වලිගය, නඟට සහ කැපු ගසක 'මුල කොටස' යනුවෙනි. සංස්කෘත ජනමත ශබ්දයෙන් බිඳුණු සේ දක්වා ඇත.

පොත්ති

කන මිවදය යනු වැදි ජනයා විසින් දෙන අර්ථයයි.

කඳ අරනි

'මි වදය' යනු වැදි ජනයා විසින් දෙන අර්ථයයි.

කඳ පල්ලි

බඹරවාදය යනු වැදි ජනයා විසින් දෙන අර්ථයයි.

(ii) වන සතුන් හැඳින්වීම සඳහා ඔවුන් රූප ලක්ෂණ හෝ ගති ලක්ෂණ අනුව අන්වර්ථ නාම පද ව්‍යවහාර කිරීම වැදි ගී වලින් හෙළිවන විශේෂ භාෂා ලක්ෂණයකි.

මුන්දි

ගොයා යනු වත්මන් වැදි ජනයා විසින් දක්වන අර්ථයයි. නමුත් කුණු ගෝ තඩියෙක් පිට වතුරාගෙන යන තත්හි ගොයා හැඳින්වීමට ගෝ යන වචනය යෙදේ. දෙමළ බසින් මන්දි (மந்தி) යනු ඊලවාය. මුන්දි යන වචනය එම දෙමළ වචනයෙන් ආ ලෙස ද සැලකිය හැකි ය.

කංකුණ

ගෝතා; ප්‍රභවය අපැහැදිලිය.

කබරා

මුවා; සිරුරේ සුදු ලප හැඟවීමට සිංහලයන් විසින් ද යොදන 'කබර' යන අර්ථයෙන් 'කබරා' ලෙස මුවාට යෙදේ.

හොවදික්කා

උරා, උරා ගේ උඩුතොල දිගය. තොල හැඳින්වීමට සිංහලයන් විසින් 'හොස්ස' යයි ව්‍යවහාර කරනු ලැබේ. හොස්ස අගින් මැස්සා යනවිට ..... හොස්ස දික්කරගෙන ..... ආදී වශයෙනි.

පොල්ලැව්වා

කොටියා; පුල්ලි + අස් සහිත වූයේ පුල්ලැස්සා = පොල්ලැස්සා = පොල්ලැව්වා.

වජපි

කුරුල්ලන්; කුඩා සතුන් හැඳින්වීමට සිංහල භාෂාවේ 'වජපයා' කියා යෙදේ. වැදි භාෂාවේ 'වජපිලාන්තො' යනු කුරුල්ලන්ට විශේෂයයි.

කෝතො

මී මැස්සන් නිරුක්තිය අපැහැදිලි ය.

වඩුතා මීවා

දඩමීමා; දඩයමේ යන විට වන සතුන්ට නොපෙනී මුවා වී යාමට මී හරකෙකු යොදා ගනු ලැබේ. නිරුක්තිය අපැහැදිලි ය.

බොටකදා

අලියා; අන්වර්ථ නාමයට හේතුව අපැහැදිලි ය.

කලමක්කා

වලහා; අන්වර්ථ නාමයට හේතුව අපහැදිලි ය.

(iii) පවුලේ සාමාජිකයන් අමතන නාම පද සිංහල බසට වඩා වෙනස් ය.

කිරිහුරා ස්වාමිපුරුෂයා
නැති භාර්යාව
කැකුළා පුතා
කැකුළි දුව

(iv) ඇතැම් ක්‍රියාපද සිංහල භාෂාවට බොහෝ දුරට සමාන ය.

ගව්වප

ගස්සප - ගස්සන්න යන විධි ක්‍රියාවය.

එළිවිල

එළිවෙලා යනු සිංහල අර්ථයයි. ආලෝකය යන සංස්කෘත මූලයයි.

පංචිල

පහත් වී යන අරුතයි. ප්‍රසන්න යන සංස්කෘතය මූලයයි.

කිඹිදිය

නිදිකිඹිය යනු නින්දෙන් අවදිවන්න යන අරුතයි. විධි ක්‍රියාවකි. නිරුක්තිය අපහැදිලි ය. ආලෝකය නිසා පිපෙන මල් කුමුදු (කොමද) වේ. කොමද ශබ්දයේ අර්ථය අවුච්ච ප්‍රභවය වූ සේ පෙනේ.

කිඹිදෙනවා කුඹුද්දෙනවා යනුවෙන් උච්ච ප්‍රදේශයේ භාවිතාවේ. වෙනත් ප්‍රදේශවල කුද්දෙනවා.

වෙල්ලං

සෙල්ලං (වෙල්ලං ඉර කෙදි) දඟකාර ඉරු රැස් කෙදි.

(v) වැදි ජන ගී භාෂාවේ විසරණය සිංහල ව්‍යාකරණ රීතිවලට භාත්පසින්ම සමාන වේ. පහත සඳහන් වාක්‍යවල ක්‍රියා කාරක පද සම්බන්ධය ඊට උදාහරණ වේ.

මිලලානා ඔත්තෙන් පැන්නයි (පැන්නේ ය)
දවුටානා මෙත්තෙන් පැන්නයි (පැන්නේ ය.)

ඔය කිරි හුරයි ඒ ඉන්නේ
අර මං කීවේ ඔයි ඔකයි
නැති (අපි) බල බලා යමු
දෙන්නා වඩුනා පිටෙන් යමු

(බය) විභක්ති ප්‍රත්‍යයක් ද සිංහල ව්‍යාකරණයට අනුකූලය.

පැව් - ට - සම්ප්‍රදාන විභක්ති

මායේ, මුන්දිගේ - සම්බන්ධ විභක්ති
ජෙන කොවේ, පාන අනේ, උය කොලේ
- ආධාර විභක්ති

(vii) සිංහල භාෂා ව්‍යවහාරයේ 'ස' ශබ්දය වැදි භාෂාවේ 'ව' ලෙස ශබ්දවිම න්‍යායයකි. උදා:

හොස (හොස්ස) - හොව
ඇස්සං - ඇව්වා
සෙල්ලං - වෙල්ලං
ඉසකේ - ඉවගේ
ගස්සප - ගව්වප
ඉස්සම - ඉව්වම
සිතෙන් - විතෙන්

සිංහල භාෂාවේ 'ඉ' ශබ්දය වැදි භාෂාවේ 'උ' බවට හැරේ.

රත්කිරි : රත්කුරු
කිරි : කුරි

රිද්මය රැකීම සඳහා දීර්ඝ අක්ෂර නිතර භාවිතා වෙයි.

උදා: ආඩන්නේ, පැව්ට, පැහී, කියන.

සාහිත්‍ය ලක්ෂණ:

වැදි ජන ගී සාහිත්‍යමය වශයෙන් අගය කිරීමේ දී පහැදිලි වන ප්‍රධාන කරුණක් නම් ඒවායේ උපමා, රූපක, ශ්ලේෂ ආදී අලංකාර ශාස්ත්‍රයට අයත් විදග්ධ ලක්ෂණ හෝ සම්මත ජන්දස් ලක්ෂණ අනුගමනය කර නැති වග ය. ස්වභාව ධර්මයේ වමන්කාරය ඊට උචිත වචන භාවිතා කිරීමෙන් පමණක් මනහර දසුනක් මවාපාන ආකාරයෙන් ගෙන හැර දක්වයි.

වජ්ජ විලිඛිඪි කියන කාලට
වචන නන්දට එපිර පිටො
වෙල්ලං ඉර කෙදි පිදෙන්නා

ද්වතීය හා රිද්මය ඇති කිරීම සඳහා දාන පද නැවත නැවත යොදා ගනු ලැබ ඇති නමුත්, එය එළිසම පිළිබඳ විදග්ධ නීතිරීතිවලට අනුකූල වූවක් නොවේ.

කංකුණා ඉදිසි දෙ
කබරාවක් ඉදිසිදෙ
හොව දික්කා ඉදිසිදෙ

ආදී වශයෙනි.

ගී වෘත්තයන් අතින් කිසිදු සම්මත ආකෘතියක් අනුගමනය කර නැති අතර, ගීතයේ අන්තර්ගත අදහස් පහැදිලිව ඉදිරිපත් කිරීම පිණිස අවශ්‍ය ඕනෑම පාද සංඛ්‍යාවක් නිදහස් ලෙස භාවිතා කර ඇති බව එක් එක් ගීතයක පාද සංඛ්‍යා අනුව පහැදිලි වේ.

